

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 2/60 เดือนพฤศจิกายน ปี 2559

ผลของการฟังดนตรีตามชอบต่อความปวดและสัญญาณชีพ ในผู้ป่วยนรีเวชหลังผ่าตัดช่องท้อง

อัจฉราพร โชติพันธ์*
อวยพร ภัทรภักดีกุล**

บทคัดย่อ:

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มี วัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความปวดและสัญญาณชีพในผู้ป่วยนรีเวชหลังผ่าตัดช่องท้องระหว่างกลุ่มฟังดนตรีตามชอบกับกลุ่มที่ไม่ได้ฟังดนตรีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นผู้ป่วยนรีเวชที่ได้รับการผ่าตัดทางหน้าท้องในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงตุลาคม พ.ศ. 2553 โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 90 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 45 ราย กลุ่มทดลองคือกลุ่มที่ฟังดนตรีตามชอบ กลุ่มควบคุมคือกลุ่มที่ไม่ได้ฟังดนตรี เครื่องมือที่ใช้ในเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ข้อมูลความปวดและสัญญาณชีพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยอุปกรณ์เครื่องเล่น MP3 ที่บันทึกดนตรีตามชอบจำนวน 4 ชุดได้แก่ ลูกทุ่งลูกกรุง บรรเลงทั่วไปและบรรเลงไทยเดิม การทดลองเริ่มในระยะ 24 ชั่วโมงแรกหลังผ่าตัด ใช้เวลาในการทดลอง 30 นาที 2 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความปวด สัญญาณชีพโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยการทดสอบไคสแควร์และทดสอบค่าทีอิสระ ผลการวิจัย พบว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีระดับความปวดหลังผ่าตัดทั้ง 2 ครั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.002 และ 0.02 ตามลำดับ โดยกลุ่มทดลองมี ระดับความปวดน้อยกว่ากลุ่มควบคุม ส่วนการเปลี่ยนแปลงสัญญาณชีพแม้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญแต่ความดันโลหิตซิสโตลิกและไดแอสโตลิก ชีพจร การหายใจในกลุ่มทดลองน้อยกว่ากลุ่มควบคุม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้คือ พยาบาลควรจัดให้ผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้องได้ฟังดนตรีตามชอบ นอกจากนี้สามารถปรับใช้กับกลุ่มผู้ป่วยอื่นที่มีลักษณะการผ่าตัดใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

วิธีการวิจัย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองในกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มแบบวัดสองครั้ง โดยเก็บข้อมูลก่อนและ หลังการทดลอง (Quasi-experimental research two groups pretest-posttest design) เพื่อเปรียบเทียบผลของการฟังดนตรีตามชอบต่อระดับความปวดและการเปลี่ยนแปลงสัญญาณชีพในผู้ป่วยนรีเวชหลังผ่าตัดช่องท้องระหว่างกลุ่มที่ฟังดนตรีตามชอบกับกลุ่มที่ไม่ได้ฟังดนตรีตามชอบโดยศึกษาในหอผู้ป่วยนรีเวช โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงตุลาคม 2553

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 แบบประเมินความปวดแบบ Verbal Numeric Rating Scale โดยให้ผู้ป่วยบอกตัวเลขแทนค่า ความปวด โดย 0 แทนค่าความปวดน้อยที่สุดและ 10 แทนค่าความปวดมากที่สุดจนทนไม่ได้ เกณฑ์เฉลี่ย คะแนนความปวด แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 0-2.5 ความปวดระดับน้อย 2.6-7.4 ความปวดระดับปานกลาง 7.5- 10 ความปวดระดับมาก

2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องเล่น MP3 พร้อมลำโพง 4 ชุดโดยบันทึกเสียงเพลงชุด 1 ประเภท คือ เพลงร้องลูกทุ่ง เพลงร้องลูกกรุง เพลงบรรเลงทั่วไปและเพลงบรรเลงไทยเดิมสำหรับเพลงที่เลือกมามีจังหวะไม่เร็วเกินไปประมาณ 60 บีทต่อนาที ทำนองและเนื้อร้องที่นุ่มนวล เพราะจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกสงบ ผ่อนคลายได้ ส่งผลให้ความปวดลดลงและมีการเปลี่ยนแปลงของสัญญาณชีพด้วย

3 เครื่องวัดความดันโลหิตชนิดตัวเลข 1 เครื่อง

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับอายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา

2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ได้แก่ วินิจฉัยโรคชนิดการผ่าตัด ชนิดยาระงับความรู้สึก ระยะเวลาการผ่าตัด ลักษณะแผลผ่าตัด

3 แบบบันทึกระดับความปวดและสัญญาณชีพ

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 10 ราย ด้วยวิธีทดสอบซ้ำแล้วนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.84

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ ของข้อมูลซ้ำและนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดย ข้อมูลทั่วไป คำนวณความถี่และร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความปวด และสัญญาณชีพทั้งก่อนและหลังทดลอง และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลต่าง ของคะแนนความปวดและสัญญาณชีพทั้งก่อนและหลัง ทดลองโดยใช้สถิติการทดสอบค่าทีอิสระ

สรุปและข้อเสนอแนะ การจัดให้ผู้ป่วยหลังผ่าตัดได้ฟังดนตรีตามชอบ ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. ควรมีการสำรวจถึงความชอบของผู้ป่วยเกี่ยวกับฟังดนตรี ก่อนจะนำไปประยุกต์ใช้ในการช่วยลดความ ปวดหลังผ่าตัด
2. ควรจัดสถานที่ให้เป็นสัดส่วนและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สงบ
3. สามารถปรับใช้กับกลุ่มผู้ป่วยอื่นที่มีลักษณะ การผ่าตัดใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

อัจฉราพร ไชติพนัง และ อวยพร ภัทรภักดีกุล. 2559. ผลของการฟังดนตรีตามชอบต่อความ ปวด และสัญญาณชีพในผู้ป่วยนรีเวชหลังผ่าตัดช่องท้อง. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข.

26(2): 43-53